

IANCU LAURA

VALLÁS MAGYARFALUBAN

NÉPRAJZI VIZSGÁLAT

L'Harmattan

PTE NÉPRAJZ – KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA TANSZÉK

2013

A kötet létrejöttét az OTKA PUB-K 107588-as projektje támogatta.

ISBN 978 963 236 728 6

ISSN 1587-8899

© Iancu Laura, 2013

© PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék, 2013

© L'Harmattan Kiadó, 2013

TARTALOM

Bevezetés	11
I. FOGALMAK, TEREPMUNKA, MÓDSZERTAN, KUTATÁS	13
Vallás, népi vallásosság, helyi vallás	13
A „helyi vallás”-paradigma korlátai, lehetőségei	20
Terepmunka, módszertan, kutatás	25
II. KUTATÁSTÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	37
Valláskutatás a moldvai magyar katolikus közösségekben	37
A hiányosságok	48
III. MAGYARFALU	57
Történet	57
Eredet	58
Településrend	59
Gazdaság	60
Helyi társadalom	61
IV. MAGYARFALU EGYHÁZTÖRTÉNETE	63
Templomok	63
Egyházi struktúrák	64
A magyarfalusi filia	64
Papok a magyarfalusi filiálén	69
A szocializmus évtizedei	71
Papok a szocializmus korában	72
A rendszerváltás utáni idők	75
Papok a huszonegyedik században	76
V. TERMÉSZETFELETTI LÉNYEK: ISTENSÉG, ANGYALOK, DÉMONOK	79
A helyi hitről	79
A természetfeletti lények	83
Isten	83

Jézus Krisztus	91
Szentlélek	94
Szenháromság	95
Angyalhit, angyaltan	97
Demonológia. Az ördög	106
A néphit természetfeletti lényei és a státus nélküli halottak	117
Öngyilkosság, öngyilkosok	123
VI. LÉLEK, HALÁL, TÚLVILÁG, ESZKATALÓGIA	129
Lélek	129
Lélekhit és halottkultusz	133
Személyes ítélet, közbülső állapot	146
Túlvilág	147
Limb, limbus	149
Mennyország	152
Pokol	155
Purgatórium	159
Eszkatológia	163
VII. VALLÁSI SZOCIALIZÁCIÓ	169
Egyházi (vallásos) törvények	169
A vallásos nevelés motivációi	170
A vallásos tudat megalapozása	175
Az iskoláskorúak vallásossága	185
Az egyéni vallásosság kibontakozása	189
VII. KULTUSZ I.	203
Mise	203
Prédikáció	221
A prédikáció nyelve, műfajai	222
A prédikátor	224
A hallgatóság	226
A prédikáció tartalma	229
A papi státus	232
Papi feladatkörök	235
VIII. KULTUSZ II.	241
Ima	241
Rózsafüzér	263

Kilencedek	269
Vallásos társulatok	273
Élő Rózsafüzér Társulat	274
Böjt	276
IX. SZENTTISZTELET	287
Szűz Mária	291
Szent József	300
Szent Antal	302
Szent Brigitta	308
Szent Márta	311
Szent Fausztina	311
X. IKONOGRÁFIA	313
Szentképek	313
Téma és történet a képekben	318
A képek funkciói	322
XI. SZENTELMÉNYEK	331
Szenteltvíz	335
Szentelt virág, szentelt növények	337
Szentelt gyertya	344
XII. KULTUSZTEREK	351
Lakóhely, otthon	352
Templom	355
Harang	358
Köztéri vallásos építmények	358
Temető	361
Vallásos helynevek, mentális tér	364
XIII. ÖSSZEGZÉS	367
Helynévjegyzék	371
Bibliográfia	373